

„Sylva“

„Simp ja Vasar“ 13. I '45

Operetist meile ei otsi sisulise arengu tõepärasust, ei otsi lavalisele tegevusele dramaatilist põhipinda. Oleme harjunud ja teame, kuidas kõik peab minema, et oleks lõbus olla, sest operetis ainult mängeldes puudutatakse elupalet. Kuid siiski hindame paremaiks neid operette, milledes üleminekud on mõnevõrra usutavale lähedased, milledes kontrastsus pole vaid juhuslik ja esile toodud ainult operetliku mängu võimaldamiseks. Kui usutavus on täiesti laokil, siis kaldume eelistama pigemini revüüd.

„Sylva“ on üks neist operetidest, milledes sisuline areng on võrdlemisi lõtv. See on ehtne viini operett, kus keskse tähtsuse omab viini valsi võlu. Viini valsi graatsiline kergus on „Sylvas“ liidetud sisulis-lavalise arengu pinnapealse, kuid küllalt loomulikult vahelduva käiguga, mis ootamatustest kontrastikas ja võluv. Et see võlu tõesti vaatajaid haaraks, selleks on vaja eriti nüansikat mängu ja muusikat, laulu ja tantsu, mis on hingestatund valsirütmi paeluvast tulkest, valsimeeleolu leebusest ja graatsiast, hoo ja särt-suga on kergem saali vallutada, kui erilist nüansirikkust vajeva meeleolulise leebuse, tujukuse ja graatsiaga.

„Sylva“ teine ettekanne, teise koos-seisuga, näis enam kõitvat koomiliste ja ootamatute situatsioonidega kui sellele operetile omase viinliku, valsimeeleoludele lähedase mängleva elurõõmu kajastusena muusikas, laulus ja tantsus.

Meil põhjamaalastel on ikka olnud raske tabada seda, mis põhiliselt viini-

lik, olgu siis operetis, sümfoonilises või kammermuusikas. Seega ei tohigi nõuda, et nüüd oleks kõike seda pidanud tabama enamasti noored operetijõud „Sylvas“.

Therese Masingut tundsiime alles hiljuti, kui lootustandvat klaveriklassi üliõpilast ja lõpetajat Konservatooriumist. Ja nüüd — operetiprimadonna „Sylvas“! Kuid võib kohe lisada, et õpingud teisel alal pole olnud kahjuks. Therese Masingu muusikaline tõlgitsus seisib kindlalt väljakujunenud muusikalise maitse pinnal. Kuigi ta hääli pole suur, on see ilmekas, painduv, liikuv ja kõlav. Kujukalt ja graatsiliselt ta töö esile mänglevad eneseavaldused: puhtalt ja sisukalt kõlasid meeleolulised meloodilised fraasid. Koos juba õige kindla lavalise liikumise, viibete ja miimikaga ta andis päris elulise Sylva kaju. Suurem sädelus, veenvam vastooluliste momentide ja seisundite esile tõstmine, kus seda vaja, nii laulus kui samaaegses mängus — seda annab lavaline vilumus tõenäoselt õige pea juurde. Tugevam sisseelamine võimaldab tugevamat enesekindlust. Sisseelamise eeldused olid sel õhtul ilmsed, pidev pingekoondamine polnud aga veel alati küllaldane, et iga momenti esitada kas täie sädeluse, mänglevuse või ilmekusega. Th. Masingu debüüt oli töötav.

Mõnevõrra puiseim liikumises ja avaldustes oli Felix J u h a n d i. Ta ei suutnud olla veel operetlikult kerge ega meeleolustada oma avaldusi seal, kus see oleks olnud vägagi vajalik. Laululiselt oli mulje parem. Veel küllaldaselt arendamata hääli oli paiguti kõlav ja kande ning meeldiva tämbriga, väljendust aga juhtis loomulik muusikaline vaist. Mõlema solisti puhul oleks aga orkestri saade võinud olla kohati veel tagasihoidlikum, mistõttu solistide oas

oleks pääsenud mõjuvamat maksuvusele ja kontrast kooriosadega oleks jätanud tugevama mulje.

Päris hästi tuli oma osaga toime Klaudia Tiidus-Ojatar, seda just laululiselt. Kuid tema juures vahest eriliselt paistis veel silma asjaolu, et viinilik mänglevus ja peen nüansside esile tõstmine, laulus kui ka mängus, jäi sageli tabamata. Nüansside tabamine, nende ilmestamine aga hoiab just ära monotoonsuse ja annab kujule lõpliku elulisuse ja veetlevuse.

Mõnusa mulje jättis Benno Hansen ja Theo P u k s. Omal kohal oli J. J o h a n s o n ja Karl M e i s t e r. Hoogsalt ja tujukalt viis oma osa läbi Rud. Nuude, samuti Vold. Leetjärv. Kahe viimase suurem mänguline peenus oleks tugevamat esile toonud teose viiniliku terviklikkuse, kuid siis oleksid vähem mõjule pääsenud koomikaga kõitvad momendid ja ootamatud situatsioonid, mis oleksid vähendanud ettekande läbilöövust, sest muusikaliselt kandvad peakujud ei tõstnud veel küllaldaselt kõitvalt esile valsimeeleolude kesk'onna kogu hurma ja mänglevat elupalet.

Opereti meeldivale ettekandele aitas kõigiti kaasa koor. Aga veel enam oleks võinud olla tuju laulus ja ka lauljate ilmes. Just lauljate ilme polnud tihti kaugeltki kooskõlas kogu lavalise sündmustiku ja meeleoluga. Õnnestunud esitati tantsud. Muidugi — ka siin võiks kõnelda viiniliku kerguse, meeleolu ja graatsia tabamise suuremast mõjust.

Orkester Priit Nigula juhatusel mängis ladusalt ja hoolikalt. Üldiselt aga oleks tahtnud enam hoogu, enam ilmekust ja tujutõstetust.

„Sylvast“ jäi kõigile eeltoodud mõtte-avaldusile ja soovidele vaatamata hea mulje.

K. Leichter.